ISSN: 2632-1734
CUDES
JOURNAL OF CURRENT DEBATES IN SOCIAL SCIENCES

Yüksel Pazarkaya'nın Köln Radyosu Yılları

Talat PAMUK[1]

MAKALE BİLGİSİ:

Telif Hakkı & Lisans: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Benzerlik Raporu: Alındı

Makale Türü: Araştırma makalesi

Makale Kayıt Tarihi: 01.06.2026

Onay Tarihi: 02.06.2026

Atıf: Pamuk, T. (2026). Yüksel Pazarkaya'nın Köln Radyosu Yılları. Journal of Current *Debates in Social Sciences*, 9 (S4), 104-110.

DOI

http://dx.doi.org/10.29228/cudes.94616

Özet

Bu makale, Almanya'daki ilk kuşak Türk göçmenler için Yüksel Pazarkaya'nın ve Köln Radyosu'nun (WDR) Türkçe yayınlarının önemini vurgulamaktadır. Pazarkaya'nın 1958'de Almanya'ya gelişiyle başlayan makale, erken göç döneminin sosyal koşullarını ve radyonun bilgi ve iletişim aracı olarak oynadığı merkezi rolü anlatmakta, kişisel anılara dayanarak, "Köln Radyosu" yayınlarının anavatanlarıyla nasıl bağ kurduklarını, kültürel yönlendirme sağladıklarını ve yabancı bir ülkede ortak bir kimliğin oluşmasına nasıl katkıda bulunduklarını göstermektedir. Özellikle Pazarkaya'nın gazetecilik ve kültürel başarılarına, objektif ancak empatik sunumlarına ve Aziz Nesin de dahil olmak üzere önde gelen isimlerle yaptığı sohbetlere dikkat çekilmektedir; bu sohbetler birçok dinleyici üzerinde kalıcı bir etki bırakmıştır. Metin, bireysel anıları Alman-Türk göç ve medya tarihinin bir parçasıyla ilişkilendirmekte ve radyonun anavatan ile ev sahibi ülke arasında kültürel bir köprü olarak oynadığı rolü kabul etmektedir. Metin, bireysel anıları Alman-Türk göçü ve medya tarihinin bir parçasıyla ilişkilendirmekte ve radyonun sıla ile gurbet arasında kültürel bir köprü olarak oynadığı rolü vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yüksel Pazarkaya, Köln Radyosu, Göçmenler, Vatan, Medya.

Yüksel Pazarkaya's Years at Cologne Radio

Abstract

This article highlights the significance of Yüksel Pazarkaya and the Turkish-language broadcasts of the Westdeutscher Rundfunk (WDR) in Cologne for the first generation of Turkish migrants in Germany. Beginning with Pazarkaya's arrival in Germany in 1958, it examines the social conditions of the early migration period and the central role of radio as a source of information, communication, and cultural connection. Drawing on personal memories, the article illustrates how the broadcasts of "Köln Radyosu" helped migrants maintain ties with their homeland, provided cultural orientation, and fostered a sense of collective identity in a foreign environment. Particular attention is given to Pazarkaya's journalistic and cultural contributions, whose calm, objective, and thoughtful presentation style, as well as his interviews with prominent intellectuals and writers such as Aziz Nesin, left a lasting impression on many listeners. By combining personal recollections with broader aspects of German-Turkish migration and media history, the article underscores the importance of radio as a cultural bridge between the country of origin and the host society.

Key Words: Yüksel Pazarkaya, Cologne Broadcasting, Migrants, Homeland, Media.

[1] Bağımsız Yazar, pamuk@online.ms

1. GİRİŞ

Yüksel Pazarkaya, Almanya'ya Türk işçi göçünün henüz başlangıç aşamasında olduğu bir dönemde, 1958 yılında eğitim amacıyla Almanya'ya gelmiştir. Henüz on sekiz yaşındayken çıktığı bu yolculuk, yalnızca bireysel bir eğitim serüveni değil, aynı zamanda ilerleyen yıllarda Türk-Alman kültürel ilişkileri açısından önemli bir birikimin de başlangıcı olmuştur. Pazarkaya, öğrenimini tamamladıktan sonra Westdeutscher Rundfunk (WDR), Türkiye kökenli göçmenlerin yaygın ifadesiyle "Köln Radyosu" bünyesinde çalışmaya başlamıştır.

O yıllarda Almanya'daki Türk nüfusu oldukça sınırlıydı. Hatırladığım kadarıyla, 1958'de Ankara Radyosu haberlerinde Almanya'da yalnızca sekiz yüz kadar Türk bulunduğu ifade edilmişti. Ancak sonraki yıllarda iş gücü göçünün hız kazanmasıyla birlikte Türk toplumu Almanya'da giderek büyüdü. Bu süreçte Köln Radyosu, Almanya'daki Türkler için yalnızca bir haber kaynağı değil; aynı zamanda ana dille kurulan kültürel ve duygusal bağın en önemli araçlarından biri hâline geldi.

Görsel 1 Talat Pamuk'un gurbet odası ve teybi

2. SILADAN HABER VAR

Televizyonun yaygın olmadığı, iletişim imkânlarının son derece sınırlı bulunduğu o dönemde, Türkiye'den getirilen kısa dalga TRT radyoları çoğu zaman sağlıklı yayın vermezdi. Buna karşın Köln Radyosu'nun Türkçe yayınları göçmenler tarafından büyük bir ilgiyle takip edilirdi. Zamanla birçok aile gibi bizler de bu yayınların adeta müdavimi olmuştuk. Programlar, gündelik yaşamın ayrılmaz bir parçasına dönüşmüş; haberler, kültür programları ve söyleşiler aracılığıyla göçmen toplumun Türkiye ile bağı canlı tutulmuştu.

Ailem aracılığıyla da Köln Radyosu çevresiyle dolaylı ilişkiler kurma imkânım oldu. Damadım, Hürriyet gazetesinde çalışıyordu ve İletişim Fakültesi mezunuydu; zaman zaman Köln Radyosu'nda haber okurdu. Oğlum da Hürriyet'e haber hazırlıyordu. Bu vesileyle Stuttgart'ta Yüksel Pazarkaya ile yakından tanışma fırsatı bulmuş ve Pazarkaya oğluma bir şiir kitabını armağan etmişti. Bu tür karşılaşmalar, dönemin kültürel çevrelerinde kurulan insani bağların önemini göstermesi bakımından anlamlıdır.

Bugün hâlâ eski kaset kayıtlarını dinlediğimde, dönemin spikerlerini ses tonlarından ayırt edebilirim. Ülya Üçer ve Ergün Güler gibi isimler, haber sunumlarındaki kendilerine özgü üsluplarıyla hafızamda yer etmiştir. Yine gazeteci ve düşünür Örsan Öymen adına düzenlenen bir yarışmada özel mansiyon ödülüne layık görülmüş olmam da benim için unutulmaz anılar arasında yer almaktadır.

Aradan geçen yıllar içinde pek çok şey değişti. Köln Radyosu'nun unutulmaz sesleri yaşlandı; bazıları ise artık aramızda değil. Buna rağmen o yayınların bıraktığı kültürel iz hâlen canlılığını korumaktadır. Yüksel Pazarkaya'nın bir dönem Gökçeada'da yaşadığını duymuştum; kendisine sağlıklı ve huzurlu bir ömür diliyorum.

Kendisiyle 1980'li yıllarda şiir üzerine kısa bir telefon görüşmesi yapmıştık. Bunun dışında onu daha çok Köln Radyosu yayınlarından takip ettim. Gece vardiyasında çalıştığım dönemlerde eşim yayınları teybe kaydeder, ben de sabah saatlerinde dinlerdim. Pazarkaya'nın haberleri sakin, açık ve abartıdan uzak bir üslupla sunuşu dikkat çekiciydi.[*] Özellikle konuklarla yaptığı sohbet ve anma[**] programları büyük ilgi uyandırırdı.

Bu programlardan birinde mizah yazarı Aziz Nesin konuk olmuştu.[***] Pazarkaya'nın, Nesin'e yönelttiği "Hayatınızda hiç yanlışlık yaptınız mı?" sorusu üzerine Aziz Nesin'in verdiği cevap hafızamda derin iz bırakmıştır. Nesin, insanın yaşam boyunca sürekli değiştiğini, genç yaşlarda doğru sandığı düşünceleri ilerleyen yıllarda yeniden değerlendirdiğini ifade etmiş; insan hayatını olgunlaşıp sonunda daldan düşen bir elmaya benzetmişti. Bu anlatım, yaşam tecrübesi ile insanın kendini sorgulama sürecini son derece etkileyici bir biçimde özetliyordu.

3. SONUÇ

Geriye dönüp bakıldığında, Yüksel Pazarkaya'nın Köln Radyosu'ndaki çalışmalarının sadece haber yayınlamanın çok ötesine geçtiği açıktır. İki dünya arasında bir köprü, Almanya'daki büyüyen Türk topluluğu için kültürel bir dayanak ve vatanlarını terk edenlerin kişisel hikâyelerinin, umutlarının ve zorluklarının bir yansımasıydı. Geçmiş yayınlardan gelen sesler, Aziz Nesin gibi isimlerle karşılaşmalar ve canlı kişisel anılar hâlâ yaşıyor; bunlar sadece bir medya tarihi parçasını değil, aynı zamanda Alman-Türk ilişkilerini insani düzeyde güçlendiren görünmez bir bağı da belgeliyor. Bugün, on yıllar sonra, bu erken dönem kültürel köprülerinin ne kadar değerli olduğu aşikar. Sadece bilgilendirmekle kalmadılar, aynı zamanda ilham verdiler, teselli ettiler ve topluluğu geliştirdiler. Medya kanallarının çoğaldığı ve doğrudan temasın sıklıkla kaybolduğu bir dönemde, Köln Radyosu ve Yüksel Pazarkaya'nın hikâyesi, kelimelerin, seslerin ve gerçek karşılaşmaların insanları ne kadar güçlü bir şekilde birbirine bağlayabileceğini bize hatırlatıyor. Anılarda, kaydedilmiş yayınlarda ve farklı geçmişlere sahip insanlar arasında bitmek bilmeyen bir değişim ve anlayış arayışında mirası yaşıyor.

Ben de bu duygu ve düşüncelerden hareketle bir şiir kaleme aldım ve yazımı bu şiirle tamamlamak istiyorum:

HATAMI GÖRDÜM

Kalbini kırarken henüz on birdim
On beşe gelirken hatamı gördüm
Deli kanlı oldum yirmiye girdim
İltifat ederken hatamı gördüm

Yirmi beşte kimsin diye soruldum
Dedim güzel ben de sana vuruldum
Otuz beşe geldim sanki duruldum
Bir şey anlatırken hatamı gördüm

Kırka geldiğimde dedim değiştim
Sandım ki her şeye kendim eriştim
İnsanlarla bazen ben de çekiştim
Elliye gelirken hatamı gördüm

Zaman çabuk geçmiş yaş altmış olmuş
Anladım ki artık süremiz dolmuş
Baktım ki dallarda yapraklar solmuş
Yetmişe geçerken hatamı gördüm

Çiçek açtım meyve verdim taşlandım
Yaşım seksen oldu artık yaşlandım
Hayatı öğrendim hem de uslandım
Toprağa düşerken hatamı gördüm

2018

[*] EK 1'de haber sunuşlarından bir örnek sunulmuştur.
[**] EK 3'te anma programlarından bir örnek sunulmuştur.
[***] EK 2'de söyleşilerinden bir bölüm sunulmuştur.

EKLER

EK 1: Yüksel Pazarkaya haber sunuyor[2]

Almanya ve dünyada bugün [26 Haziran 1987]

Örsan Öymen: Sayın dinleyiciler, dünya haberlerine arkadaşımız Yüksel Pazarkaya hazırladı ve ayağın tozuyla elinde çantası Atina'dan şu anda stüdyolarımıza geldik. Yüksel az önce basın özetlerinde günaydın gazetesinin başlığını yansıtırken, Yunanistan devlet başkanı [Hristos] Sarcetakis'in, Türkiye ortak pazara girerse hepimize ait virüsü gibi saracak şeklinde bir sözünü yansıttı. Bu söz ne ölçüde doğru ve gerçekten bu kadar Türkiye'ye karşı Yunanistan'da sert bir hava mı esiyor? İzlenimlerin nedir?

Yüksel Pazarkaya: Yunan Cumhurbaşkanı, [Richard von] Weizsäcker ve beraberindeki heyet onuruna verdiği yemekte Türkiye'ye ilişkin olarak AİDS kavramını kullanmadı tabii.

Ama kullandığı sert dil bile Alman konukları Alman gazetecileri şaşırtmaya yetti. Atina'dan da bildirdiğim gibi Sarcetakis, Türkiye'nin Yunanistan'ı tehdit ettiği biçimindeki Yunan iddiasını yineledi ve "Türkiye ile iyi ilişkileri olan Federal Almanya, Yunanistan'dan haksız isteklerde bulunan Türkiye'yi ya ikna etsin ya da yola gelmeye zorlasın" dedi.

Bununla da kalmadı. Türkiye'nin adını vermeden "Yunan kültüründen kaynaklanan demokrasi ve özgürlük ilkeleri üzerine oturtulmuş Avrupa Birliği'ne ayrı kültüre sahip bir başka üye alınacak olursa Avrupa kültürü de soysuzlaşır ve içten çürür" biçiminde Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne alınmasına karşı sert tavır koydu.

Üç günlük gezi sırasında konuşma yapan bütün Yunanlı yetkililer, "bizim kültürümüz, Avrupa kültürü, tehdit ediliyoruz. Oysa biz yalnız barış içinde yaşamak istiyoruz" sözlerini ağızlarından düşürmediler ve her fırsatta Türkiye'yi hedef aldılar. Bu doğru.

Dün Sisam adasında da Yunanistan Ege Bakanı [Petros] Valvis ile Kültür Bakanı Mercouri de aynı biçimde konuştular. Melina Mercouri, Sisam'a gelirken "uçaktan Ege'yi kuşatan Yunan takım adalarını gördünüz. Bizim ruhumuz Ege'dir, Ege'de yaşıyor" gibilerinden konuşma yaptı. Bunun üzerine Weizsäcker, Sisam'da yaptığı konuşmada Yunanlı yazar [Dido] Sotiriu'nun Romanından dün de bildirdiğimiz alıntıyla Yunanistan'ın 1919 Anadolu çıkartmasını ve kanlı işgalini anımsatmaktan çekinmedi ve "nasıl ki mavi gökyüzü bütün dünyanın üzerinde duruyorsa, Ege Denizi'nin de iki ülke arasında bir barış denizi olmasını umuyor ve diliyorum" diye konuştu. Weizsäcker, bizim bir sorumuz üzerinden Özal ile Papandreou arasındaki yazışmanın bu umudu açısından iyi bir başlangıç olduğunu da söyledi.

Şunu yalnız bir kez daha belirtmekte yarar görüyorum. Weizsäcker geçen yıl yaptığı Türkiye gezisinde Yunanistan aleyhinde olabilecek bir tek söz söylemedi. Bu kez de Yunanistan'da, Yunanlı gazetecilerin ısrarlı sorularına karşın Türkiye'ye karşı bir açıklamada bulunmadı.

Yunan yetkilileri nasıl ki az ya da çok sert az ya da çok açık biçimde Türkiye'ye karşı cephe alıyorlarsa, bizim halk içinden konuşabildiğimiz Yunan yurttaşları da Türkiye ile yalnız barış istiyorlar ve hem geçmişte hem bugün kapı komşuları olarak yaşamlarında birçok ortak yanlar olan Türklere karşı bir düşmanlık beslemiyorlar.

Bu yüzden biz gazetecilere gerginlik ve korku yaratacak sorumsuz yayınlardan kaçınmak, dostluk, iyi komşuluk ve barış doğrultusunda çaba göstermek sorumluluğu düşüyor. Bu sorumluluğu hem Türk hem Yunanlı gazetecilerin hiç unutmaması, bu gezi sırasında daha da güçlenen dileğimiz oldu.

ÖÖ: Evet dileriz Ege'de bu yaz sıcak bir yaz olsun, ancak termometrelerde kalsın bu sıcak yaz. Ege dışında diğer haberlerimiz nasıl olacak?

YP: ***Viyana***

Petrol satan ülkelerin örgütü o peki üye ülkelerin on üç petrol bakanı karar aşamasına geldi. Bakanlar dün, bu yılın ikinci yarısı için petrol üretimini toplam 16,6 milyon varille sınırlama konusunda anlaşmışlardı. Böylece en güç sorunu çok kısa bir süre içinde çözümlemiş görünüyorlar. Bakanlar petrol fiyatını yıl sonuna değin 18 dolarda bırakmak konusunda da görüş birliği sağladılar.

Manama

[2] Aşağıdaki söyleşiler, Köln Radyosu'nda 1980'li yıllarda yayınlarından yapılan kayıtlardan yazıya aktarılmıştır.

Basra körfezinde sivil gemilere İran saldırıları bugün de sürdü. Iran hücum botları bu sabah Suudi Arabistan kıyıları açığında "Mia Margrethe" adlı Norveç tankeriyle [27 Haziran 1987] Liberya bandıralı İsveç tanker Stena Concordia'ya saldırdı. Norveç gemisi oldukça büyük hasar aldı ve yanık yaraları sonucu bir tayfa öldü.

Seul

Güney Kore hükümeti başkanlık seçimi konusunda muhalefetle doğan gerginlik karşısında ödün verebileceğini belirtti. 37 kente yapılan gösterilerde 3400 kişinin gözaltına alınmasından bir gün sonra hükümet muhalefete seslenerek sokak gösterilerinden vazgeçmesini ve görüşme masasına oturmasını istedi.

Tokyo

Amerikan Savunma Bakanı Caspar [W.] Weinberger, üç gün sürecek bir ziyaret için Japonya'ya gitti. Weinberger, Japon Savunma Bakanı Yuko Kurihara ile yapacağı görüşmelerde öncelikle Basra körfezindeki durumu ve Japonya'nın Sovyetlere yaptığı gelişmiş teknoloji dışsatımı gibi konuları ele alacak.

Bonn

Federal Dışişleri Bakanı [Hans-Dietrich] Genscher, ortak pazar dışişleri bakanlarının iki gün sürecek toplantısına katılmak üzere Brüksel'e gitti.

Genscher, pazartesi günü başlayacak Avrupa Konseyi toplantısında, Avrupa iç pazar birliğini 1992 yılına değin gerçekleştirmek için Federal Almanya'nın kesin girişimlerde bulunacağını açıkladı.

Karlsruhe

Metal işçileri sendikası IG metal, haftalık çalışma süresini 35 saatinde altına indirmek konusunda kararlı. Sendikayı yönetim kurulu üyesi Klaus Zwickel, bugün yapılan bir sendika toplantısında, herkese iş istemenin bütün insanları ilgilendirdiğini belirtti. Bunun ise ancak haftalık çalışma süresinin 35 saatin ve altına düşürülmesiyle sağlanabileceğini söyledi.

EK 2: Y. Pazarkaya'nın Aziz Nesin Röportajı:

Aziz Nesin [AN]: Amacı, kendi dar çerçevesi, dar sınırları olanakları içerisinde ve kimsesiz ya da kimsesi olup da yoksul olan okuma olanağı bulamayan çocukları barındırmak ve devlet okullarında eğitmektir. Elimden geldiğince küçük yaşta çocuk almaya çalışıyorum. Çünkü büyük çocukları, büyük alınan çocukları yetiştirmek, biçimlendirmek, onlara bilinç vermek çok daha zor oluyor.

Küçük yaşta olan çocuklara bakım bakımından zorluk varsa da onların şekillenmesi bakımından o kadar zorluk çekmiyoruz. Şu anda 18 çocuğumuz var. Kız ve oğlan çocukları bunlar; en küçük çocuğumuz Sema, şimdi hep özlemekteyim onu ben rüyalarıma bile giriyor. En büyük çocuğumuz üniversiteye gidiyor 20 yaşında.

Yüksel Pazarkaya [YP]: Evet, kaç kişi çalışıyor vakıfta, çocukların işleri ve vakfın diğer işleri görmek için?

AN: Şimdi efendim, bir yapı işçileri var, onlar 45 kişidir. Bizim vakfın dışında yani yapım da hâlâ devam ediyor çünkü biteceği yok. Oldukça geniş bir tut bir kampüs biçimine girdi vakıf, yavaş yavaş o öyle yürüyor, onun dışındaki şeyler bu 18 çocuğa bakan insanların sayısı.

Bizim şimdi şu anda 6 çalışanımız var. Bunlardan bir tanesi yönetmendir, bir tanesi aşçıdır. Bir tanesi şofördür, bir tanesi hayvanlara ve bahçeye bakar. Bir tanesi temizlik işçisidir. Yani böyle 6 tane işçi ile çalışıyoruz.

YP: Kitaplarınızın telifiyle, gelirleriyle vakfı da yürütüyorsunuz. Özellikle son yıllarda Türkiye'de kitap basımı, satımı okunması azaldı diye saptamalar geliyor, kulağımıza, yetiyor mu? Vakfı yürütmeye, kitaplarınızdan gelirleriniz.

AN: Eğer vakfın yapıları tamamen kurulmuş olsaydı, salt yeme, içme, giyim ve buna benzer giderler, gereksinmelerin giderleri, olsaydı bizim kazandığımız para yeterdi. Şu kadar 40 çocuğa, 50 çocuğa ve 15 20 işverene yeterdi, şey iş görene yeterdi.

Ancak bir yandan da biz yapı kurduğumuz için yetmiyor. Çünkü Türkiye akıl almaz bir biçimde pahalanmaktadır. Sürekli pahalanıyor, o kadar pahalanıyor ki ben eski yıllarda Almanya'ya geldiğim zaman buradan bazı mallar almaya kalkardım, isterdim. Şimdi bakıyorum ki Türk

parasına vurduğun zaman o kadar pahalı ki Türkiye'de bunlar daha ucuz orada alacağım. Yani bizim paramız değersizleşiyor günden güne. Benim kitaplarımın bu vakfın geliri benim kitaplarımın kazancıdır. Başka geliri yok.
Ancak bunun dışında, bunun dışında benim kendi okurlarım kendiliklerinden, ben bir kampanya açmak istemiyorum ve yardım topluma bağış toplama gibi yollara başvurmuyorum. Bunu da nedeni açıkça söyleyeyim ki dedikodudan çok çekiniyorum, istemiyorum ve şimdi biraz zorlanıyoruz, inşaatı zorlanıyoruz. Bize büyük bağışlar olmuyor. Yalnız geçenlerde bir hanım, bize Türkiye ölçüsünde gerçekten büyük sayılacak bir bağışta bulundu: 10.000.000 TL.
YP: Ben sanıyorum bu tür dayanışma ve bağışlar bundan sonra da artarak devam edecektir ve Aziz Nesin Vakfı, Nesin Vakfı daha güçlü olarak öngördüğü amaçları doğrultusunda çalışmasını sürdürecektir. Aziz bey, Sizin yazarlığınız üzerine konuşmadık. Bu söyleşilerimizde buna aslında gerek de yok ama Sizin yazarlığınızı bilmeyen var mı? O bakımdan gerek yok ama vakıf konusunda, vakıf kitaplarınızın gelirlerinden yaşadığına göre en azından benim çok severek okuduğum ve Aziz Nesin'i yepyeni bir yazarlık cephesi ile tanıtan son kitabınızın adını burada bir anmak istiyorum. *"Maçinli Kız için Ev",* sanıyorum sizin bütün okurlarınızın, bu gerçekten yaşanarak kaleme alınmış, modern masallarınızı, modern anlatılarınızı severek okuyacağını düşünüyorum.
YP: Bu bilgileriniz için çok teşekkürler.
AN: Ben de teşekkür ederim.

EK 3: Yılmaz Güney Anma Programı (9 Eylül 1989)

Yüksel Pazarkaya: 1982 yılında **Yol** filmi Costa Gavras'ın ***Kayıp*** (Missing) adlı filmiyle birlikte Cannes film şenliğinde altın palmiye ödülünü kazandı sevgili dinleyiciler; şimdi programımızın bir anma bölümündeyiz. Rejisinin Şerif Gören'in yaptığı ***Yol'***un senaryosu, sanat yönetmenliği ve montajı sinema ustası Yılmaz Güney'indir. Cannes'nda ödülü aldığı gün Yılmaz Güney, sinemada amacını şu cümleyle belirtti.
Yılmaz Güney: "*Sinema bir mücadelenin aracıdır."*[*]
YP: Yılmaz Güney, kendi filmlerini yapmaya başlamadan önce yüzden fazla filmde başrolü oynayarak Türkiye'de sinema seyircisi geniş kitlelerin sevgisini kazanmış, halk kendisine sevgiyle *Çirkin Kral* adını takmıştır.
Ama, Yılmaz Güney, kendisine *Çirkin Kral* adını getiren ve yığınları çeken o sinemayla, sinemadan anladığını gerçekleştirememiş. Bunun için kendi sinemasını, kendi filmlerini yapmaya başlamıştır. Bu sinemayı yaparken de amacı hep yığınlara ulaşmak, onları politik açıdan bilinçlendirmek olmuştur.
YG: "*Filmlerim, filmimi izleyen, filmimi kucaklayan kitlelerin siyasi bilinç düzeyleri içindi."*
YP: Bunun için de özellikle kırklı ellili yılların sosyal gerçekçi İtalyan sinemasıyla yığınları çeken Hollywood sinemasından etkilenmiş ama onların bir kopyasını değil, kendine özgü bir sinemayı yaratmıştır. Yılmaz Güney'i Türkiye'yi terk ettikten sonra Türkiye'deki resmi politika tarafından yalnız kendisiyle ıskat edilmekle ve yurttaşlıktan çıkartılmakla kalmadı, aynı zamanda filmleri de yasaklandı, hem de "*Çirkin Kral*" dönemi ve daha sonraki kendi yapımları diye bir ayrım bile gözetilmeden, toptan. Buna gerekçe olarak Yılmaz Güney'in Türkiye aleyhtarı çalışmalar yaptığı ileri sürüldü. Oysa Yılmaz Güney,
YG: *"Özel olarak Türkiye'nin kötü yanlarını Türkiye'deki kötü manzaraları göstermek değil, özellikle yaşanan şeyi aktarmaya çalışıyorum."*
YP: ... diyor. 9 Eylül 1984 günü 47 yaşında Paris'te yitirdiğimiz Yılmaz Güney, yalnız bizim sinemamızın değil, çağdaş dünya sinemasının önemli sanatçılarındandır. Yılmaz Güney'in filmlerini yasaklayarak onun kişiliğiyle ve siyasi görüşleriyle savaşım çağ dışı bir yoldu. Bu yüzden Yılmaz Güney sinemasından yasağın ve sansürün kalkması gerekir.
Ancak o zaman onun filmlerinin eleştirisi yapılabilir ve sanatçının sinemadaki yeri irdelenebilir. Sinemamıza bugüne değin en büyük uluslararası ödülü kazandırmış bir sanatçının yapıtlarının

[*] Sunumdaki Yılmaz Güney alıntıları, kendi sesinden montajlanmıştır. (Akt. [AOÖ])

yasaklanmasını dünyaya anlatmanın da hiçbir yolu ve olanağı yoktur. Beşinci ölüm yıl dönümünde sanatçı çeşitli toplantılarda ve yayınlarda anıldı.

Herkes ve her sanatçı gibi Yılmaz Güney'de irdelenebilir, eleştirilebilir, ama unutturulamaz ve yapıtları yok sayılamaz. Bizler sanatçıyı bu anlamda anıyoruz.